

DECLARATIA

Abó Obiáśnienie
KART KOZACKICH.

Wielmożnie przeznaczonym Jch Mścćom Pánom,
P. STANISLAWOWI RYSINOWSKIEMU,
Starzemu Woyska' Cesarzkieg' nad Kozakami/dziel-
nemiżnemu Pułkownikowi/ré. ré. Pánom Rotni-
strzom/Porucznikom/Chorążym, y wogółkiemu ser-
decznoścawnemu Zolniersztu/u pomienionym
przenawnym Pułku/o Wiare s. m.żnie
wzmiegnemu zc.

Przez

NVCO DEMA NIEBYLSKIEGO, Napród
y Wiedniu po Łacinie/a teraz znówu po Polsku przez
samegoż Authora przełożone/y naraz y Druk
podane.

(niethe polina)

Roku Póńskiego/1621.

Predmowa

Do pomienionego Serdecznościnnego Lotniewskia
Cesarzkiego.

Nyestychana stawa: latając po świecie /
O ślicznym Rycerstwie: do ucha mi plecie.
Iz goły zbroynego: Tatuo Kozak zmoże /
Pludrę Niemieckiego: kiedy Bog pomóże.
Prędkolotna strzała: skryte w zbroję oczy /
Łoły kozak wymierza: z najdnie y w nocy.
A szablisko jego: przez żelazny okop,
Scina Niemcom szyję: choćby największy
chłop.
Pysznohárde mury: działami pokryte /
Prękości Kozackiey: ustępują y te.
Okopy, y Basyty, Bramy, Mosty, Wzłody,
Zatrzymać Kozakã, nie mogą y wody.
Już teraz Czecháczek spolnie y z Morawcem /
Między puste lásy / Świec ucieka z Kráwcem.
Poruciwszy Muszkiel / przeklina Frydrycha /
A ptacze si i m to spráwita ich pycha.

Niechże każdy przyzna / co ja mówię śmieje /

Takiego żołnierza na świecie nie wiele.

Bo z tych każdy drugi / wielki Alexander /

Każdy oświadczy i że dobry nader.

A tak cny Kozaku / szerze radę tobie /

A żebyś też kiedy / wioły odpoczął sobie.

^{Przeto}
Przeto ja wymyślił: te nowe Karciata / str. 3.

Abyście też nigdy / miłe niebożata

Uurządźcie sobie / dzielnie sprawy swoje

U kartach opisane: a przyltył też moje

Chęci przeciw sobie: przyjeźli wesóło /

ty nie zapomnieli: gdy czynicie koło.

Bo mamli prasolę ręk: u mnie u mińskiego.

(roulethe mline)

Summa Obiásnienia nowych Kart Kozáckich.

Przez Wino Zielone: kwitnące krainy /

Tak przed Woyną były: Cesarские dziedzińy.

Tu odmalowane: niechay ^{każdy} sobie wiołzi /

A złość Heretycką: niechay sobie brzydzi /

Które ie u zátobę ; smutną ustroita' /
 Y wse ich uciechy : u zátosć obrociť.
 Przetoż tákich zdrajców : obrzydliwie zdrády /
 Także niewstydlive : namowy y rády.
 Preciur Pánu Bogu : Hierze, Kościotóru /
 Także też y swemu : cnemu Cesárowi.
 Tu sz wyrażone : żółtymi drwónkami /
 Które choć okrzgłe : mają pod nogami.
 Przez co ^{się} ~~sz~~ wyraża : iż ná fundamencie /
 Nieperney fortuny : gúpstro sie ich plecie.
 Wszytek świat ná Pána swego buntowali /
 A swego obrotu : nie upátrowáli.
 Czerwieni zasię znaczy Cesárskie zwycięstwa /
 Y jemu iycielnyh : niestychnáne męstwo.
 Tam sie pokazuię : zdrády krwię oblane /
 Y ztości kácerskie : soricie oddáne.
 Zótgórz zaś nákoniec : ia'sme pokazuię /
 Z winnyh kraioř lesne / a / iák iuž smakuię
 Wedanemu Niemcowi : Zótgórz miasto chleba :
 Nież mu iuž teraz : y uetow nie treba.
 A żeby to wszytko lepiey sie uznať /
 Uuaz co sie ktorey : z tych karcię dostaťo.
 Opisanie -

Obiásnienie kárdey kárty z oso-
bná, y z ich táčinskimi tytúami.

Florens Imperium.

(autkve)

Tuz Vinny zudery sie przez Orta crarnego/
Dwie gíowy á w nohách: groná maizcego.
W práwey nodze/ma sriat: z liliú kútnéy,
W lewey záz miecz skryty: a nie rovinéy.
Pacíficus pacíficos coronat.

Krol Vinny v osobie: Ferdynánda crnegu/ V
Siedzi v Maiestacie a okoto niego
Crechové z Héggrami: gíowy náchyláiz/
Preto z réku tego: své korony máiz/
Fidelis obedientia.

Kralka Vinna tákre: v osobie valnošci/
Siedzi odbiereiz: vierne porolnošci.
Od Crech z jednéy strany: á od Hégier z druhéy
Przez podánie réku: iako vierney stúgi.

Pax delitias parit.

Wyšnik Vinny znácy: srbáchecké rostoszy/
Preto iz záizcá: až do vinnic ploszy.

Pax nobis haec oia fecit.

Niznik Winny znácy: Pospolstrá zabáry /
Gráige krégle / Co im: dat pokoy táskáry.

Gloria Bohemiae.

Děievietka' záš Winna: znák Cieskiey godności /
Na wierzchu Korony / dla iey przýzaczności.

Decus Ungariae.

Osmká' téz Winna znácy iz Vęgrowie /
Przez wino szczęśliwi: przez wino pánowie.

Fertilitas Moraviae.

Siodmeczka' ósviaderá: Moráwskie zýzaczności.

Gdy snop wino rodzi: bez wszelkiey trudności.

Sydlus Silesiae.

Sześćoczka záš znácy Sląskie obyczáie /
Gdy sie ósietkowi: gwiarda z winem dáie.

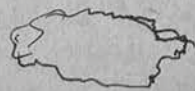
Bo, chociaż Slązaki zowią ósietkami /

Ale by podobniey iednochodnikami.

Páná Jezu Chrystá: Preto sie im gwiarda.

Jak trzem Krolom dáta: bo to Boza táda.

(vítězství
roslom)

Canes

Cane sine dentibus modicum nocent.

Tuz Dzwonkowy takie: przez Onia leznego /
Znacry sie iak winny: doktádáiżc tego.
Iz poddani tego / u robie psow ziadtych /
Nani sie porywaiz... Lecz zós' iak upadtych /
Trzbykz potwierdáiżc: hersta ztości znacry /
A Onet z nich sydkii: iz błarnowie tacy.
Co na gatkach stoiżc: szeregścia nieperwnego /
Chcż Onia pokęsać: tak bystrołotnego.

Ego dormio, sed cor meum vigilat.

Krol Dzwonkowy nie u niego: winnemu podobny /
Siedząc u Maiestacie: drzymie a niezgodny.
Bothlemgabor dybie: oby z cédną stronę /
Jak y Fryderyk z drugą: mozt urznić koronę.
O błarnowie tego świata / co czynicie:
Pána zwaćcie chcecie sami zle stoicie.

Volenti non fit iniuria.

Kralka też Dzwonkowe wolność ludu znacry /
Także iak y winna: tylko to inácrey.
Iz tam wolność słubem: postuxei stro trzyma.
A tu ręce dacie: y zdrajcow sie imia.
Na dzwonkach stojących: którzy iz sięgáiżc
Na grzbę, choć gatki pod nogami majążc.
Regem

Regem non habemus neq; Caesarem.

A Wyszniak Dzwonkowy: herst wrytkiego zlepo /
 Grabia z Turnu skoczył: do pisma świętego.

Ktorego zarzuwa przeciw Cesarowi /

Zdrayca iako Judasz / uszakre iak y ori /
 Co sie już wspomnieli: na dzwonkach stoi /
 A tej rany zdrady: nigdy ~~nie~~ ^{już} nie zgoi.

Quis noster Dominus est.

Niznik też Dzwonkowy potwierdza tej sprawy /

Jednak y ten puszcza: pod Pilznem pot krwawy.
 Od Ciszkiej niewoli: niewoliłsz go góra boli.

Ego regnabo.

Dziwniaka Dzwonkowa: nąhare niestędlivę

Matkę wystawiła: Panowania cheiwa.

Ktora gdy u Koronę: głowę przez gwalt w tyka.

Fryszaka Falsgrafa wzywa żadno tyka.

Te zaś wkręcie miasto: nad którymi Hiszpan

znacza iż już wiego ocyrynie inszy Pan.

Defendam sed pro me.

Lakoma bestya: ten kociet pászryry

Pod pászczem ratunku: zdrayca niecnolivy.

Uram beszte bizum: to jest Bydlegabor

Obiada os ofmorkę: Takomy iak dyabel.

Pinguis

Pinguis est Panis Christi, ideo Moravi St. 9
deuoranteum.

Siedmocerka Dzwonkowa : ná snopku pszenicy /
Znácy iz Morávy : zdrácy / pítánice.

Który wrytke dobra kóścielne szarpáli /
Přeto sie obzartym švinóm přyrownáli.

Pugnemus, vincemus.

Hardogtupi ošiet : sześćocerkę ná głowie /
Maize pochyloną : pátr každý co powie.

Woiuemy, zwyciężem. Ot bestia licha /
Y ta sproсна niemoc : ná Cesarza licha.

{ } (multa rotem)

Nimia patientia vertitur in furorem.

Tuz Czerwenny romnie : přez Orla se znácy,
Leez rozgniewanego : přeto iuz inácy

Nogi jego widziš : bo co pierwey w lewey.

Skrytę srpade trzymał : to iuz teraz w prawey

Miecz dobyty wyniósł : a ná nim přebite

Serce nieprzyjaciół : co znácy sowite.

Pomsty ná d zdraycami / które Cesarz czynił /

Skoro sobie wojská z Polakóm přyczynił.

B

Contm

Contra hanc protectionem, non nisi Deus.
 Król czerwony taki siedzi u Majestacie
 Cesara Baldachin / nad nim nacy maie
 Który Monarchowie potężni trymeiz /
 Ci eo jednym sercem u opiece go maiz.
 Fides victoria nostra.

Kralka zaś czerwona: przez obraz nauca
 Że Cesarz o Wiarę: zdrajcom sym dokucza.
 Dulce pro Caesare mori.

Wyśnik przez trzech Hsizigt wienych Cesarowi
 Muzing pomoc znaczy precis kaceoni.

Fidem ex Caesarem defendo.

Niżnik też Czerwony Pięknie pokazuje /
 Co kletman Cesarzski zdrajcom obiecuje.

Gladius Poloniae, penetrauit corda
 Dwieiztka zaś taka: Serca na ^{trebelliae} Koronie /

A Kozak na koniu / pny Boskiej ochronie.
 Bierze szabły precizt: uszytko jednym uosem.
 Aż zdrajcy zostali z powieszonym nosem.

Sagittae potentis acutae, cum
 carbonibus desolatoriis.

Ośmoerka Czerwona przez Kozia sprosnego
 Ośm serc na gągrze wysysającego.
 znaczy

Zuńcy iż gdy ziemię Węgierską pustoszył
 Zdrayca Bydłogabor / w niej się kokoszył.
 W ten czas męziny Korak strątałami go raził,
 A Neapolitan z muszkietów go pętył.
 Diuitias quas deuorauit, extraxit Deus
 de ventre eius.

Siedmoerka' Czerwona / przez sнопек leżący /
 Który Halonowie młodzi y Koracy
 Morawskie diędkiny / zuńcy wynioscone /
 Jako Kátholikom czynić też one.

Bo tam napród wrysko kościołom pobrano,
 Za co od Polaków dobre im doprano.

Nos poma natamus.

Borę wrechnogęcy / przecież ta bestya /
 Po pregranej bitwie proporce rozwia..
 Już nogę straciła / uszy jej obcięto /
 A przecież lud zbiera / choć mu obrok uzięto.
 Przez który troy upor cną ozdobę Śląską,
 Co na głowie była, utracił do kęską.
 Bo już u ogona wiści na sromotę.
 A to Bog przepuścił za tego niecinotę.

 (młoty wron)

Talem qui ante, sed non iisdem praest.
 Tuż Łożemey māsći: Ones portaremu /
 Taki iako przed tym / znaczy iże swemu
 Cnemu Cesarowi / nic nie dokuczyle
 Łdrayey / choć sie byli mocno nasadziłi.
 Leż wrytkie ich zdrady / im na głowie śiadły
 Skoro Polskie Woysko do ich ziemie wpadły
 Bo sie wszystko Wino u Łożdz obrocilo /
 Y wze ich Bogactwo u nędrę przemienilo.

Fridericus cum in honore esset non
 intellexit, comparatus est iumentis
 insipientibus.

Wtey Łożdneuy māsći: niedźwiedź v Turzie bywał
 Leż zawnie dzięki nieprz. o to sie gniewował.
 Bo radnieyszy Łożdz niżli Niedźwiedź ieda /

✓ Preto tu kroluie gdy pod Dębem śniada

A iż ma na szyi Koronę Krolewską /

Znaczy Fryderyk, co Koronę Czeską x

✓ Jako świnia głupi chciał byt mieć na głowie,
 Teraz mu u niej duszno / wrak to co żyło w.

Fini's Haereticae confederationis fuga.

Ta zaś nierządnicę: z siedmiuż stron wziętych.

Która jest na króćce: znaczy iako onych

Co zdradę kowali: Polacy pioszali

Aie dndry u Turcech ledwie sie wstali.

Videte ne fuga vestra, fiat in hyeme? 13

Wysnik też zotędný: znácy z Turmu Grafa:
Co pod Prágą odbiegt; współzdrayce Falsgrafa.
Bo gdy z jedną stronę: cne Księż Bawarskie
Z drugą następił: a z drugą Kozackie
Chorągwie skoczyły: poleciał z wiatrami /
Y nie obczywał się aż za Tatrami.
Jdnie iż przez głębokie: śniegi się dobywał /
Pomieniony tytuł: tam rozpamiętywał.

Finis impiorum interitus.

Muz Wiżnik / berbożny: bskart (wszem wiadomo)
Mausfeldt Czeski Hetman: opierał się wrzko.
Lecz y temu przyjdzie na gałąź na koniec /
Bo w taki kres trafi: każdy taki goniec.
Sic transit gloria mundi.

Gzierniżka zotędná: to śmieszne zwierniżko /
W Koronie na sryci: znácy urboziżko
Ubogie mątpisko: ucieka na Tódzi,
Pred mżymym Cesárem: co Czechow obchodzi.
Preto go wciągają: aby z nimni został /
A on się zaś boi: by więcej nie dostał.
Y tak odpowiada: ani wy ani ja /
Wiedzieć nie możemy gdzie maia Tódzi
miał.

Sec. Kapitulik

W ostatnim wierszu strzeżono,

B 3

Perrot

Perit memoria eius cum sonitu.

Urám Bydlegabor: odbierawry Pánu.

Frydraka chwyć sie: przedkrego boćiana.
Co do cieplic leciat: 60 przed Polakami.

Niewiedziat ziemskiemi uciekać słakami.

Drugą ręką cizguie Węgry aż do Turck.

Patrzysz co zamysłat: ten Poganiński Czurek.

Za nimże co przelkey: bierdzie przedkolotni.

Preracni Koracy (do bitwy ochotni).

Singularis ferus depastus est
eam

Siedmóćka' zotgdna: w snopku rosta-
nym.

A nęd niez driki wieprz: śniaderz
rozszarpanym.

Morawcom /ktoby był: przyczynisz ich szkody.

Tie ni Polacy: ale ich niegody.

Ultima est lex.

Sreśiowka' na' Gwiazdrie: ucieta zgonem.

Lery /a' osiętek: po triumphie onym.

Cisnawry bębonek: bieży o trzech nogach.

Bez uszu /ogoná: tłucre sie po drogach.

Co zaś tę bestię: wścinają Polacy.

Zły to znak /boćcie się: Panowie Słężacy.

(vultus rotundus)